

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Mariana Kokeše, Ph.D., a JUDr. Faisala Husseiniho, Ph.D., ve věci

žalobce: **SINKOL House s.r.o.**, IČO: 027 15 414
sídlem Ježkova 1054/10, Praha
zastoupen advokátem Mgr. Petrem Hájkem
sídlem Michalská 39/4, Litoměřice

proti
žalovanému: **Energetický regulační úřad**
sídlem Masarykovo nám. 5, Jihlava

o žalobě proti rozhodnutí Rady Energetického regulačního úřadu ze dne 12. 2. 2019, čj. 04424-16/2018-ERU,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný vydal dne 24. 9. 2018 rozhodnutí, kterým shledal žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 91a odst. 1 písm. o) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů

(energetický zákon), v rozhodném znění (dále jen „energetický zákon“), kterého se měl dopustit tím, že v rozporu s § 68 odst. 3 energetického zákona dne 23. 9. 2017 při provádění zemních prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení poškodil středotlakový plynovod. Za uvedený přestupek mu byla uložena pokuta ve výši 80 000 Kč (současně mu byla stanovena povinnost nahradit náklady přestupkového řízení v paušální výši 1 000 Kč).

2. V nynějším řízení se žalobce domáhá zrušení rozhodnutí Rady žalovaného, kterým byl zamítnut podaný rozklad a potvrzeno rozhodnutí žalovaného.

II. Shrnutí žaloby

3. Žalobce uvedl, že nezpochybňuje základní skutkové zjištění. K poškození došlo zcela bez jeho zavinění, jelikož postupoval dle projektové dokumentace a nemohl předpokládat, že plynové zařízení bude zakresleno chybně o celých 10 metrů. Vzhledem k rozloze pozemku nebylo možné veškeré výkopové práce provádět ručně.
4. Žalovaný nepřihlédl k tomu, že za vznik daného poškození byl spoluodpovědný i správce plynového zařízení. Kdyby byl plynovod řádně označen a umístěn, ke škodě by jistě nedošlo. Žalovaný při stanovení sankce nepřihlédl k míře zavinění a k tomu, že žalobce zcela bez prodlení nahradil vzniklou škodu, ani k tomu, že vzniklá škoda byla ve skutečnosti o více než polovinu nižší než uložená sankce. Sankce je v hrubém nepoměru k výši skutečně vzniklé škody. Současně nepřihlédl k tomu, že jednatel žalobce sám svým okamžitým zásahem škody zmírnil s nasazením vlastního zdraví.
5. Nebylo přihlédnuto ani ke skutečnostem ohledně majetkové situace žalobce, jelikož sankce je vzhledem k poměrům žalobce nepřiměřeně vysoká. Sankce ve výši desítek tisíc korun je pro žalobce značnou komplikací, která může významně ovlivnit jeho schopnost plnit závazky ve vztahu k obchodním partnerům a zaměstnancům.
6. Žalovaný sám uznal význam spoluodpovědnosti správce plynárenského zařízení i zásluhu žalobce na minimalizaci škody, avšak pokuta byla z těchto důvodů snížena pouze o 1 000 Kč, což těmto důvodům zásadně neodpovídá, ani to žalovaným nebylo řádně zdůvodněno.
7. S ohledem na výše uvedené navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno, alternativně navrhl snížení výše pokuty, popř. upuštění od jejího uložení.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

8. Žalovaný uvedl, že žalobce na sebe přijal riziko protiprávního následku, pokud nenechal vytyčit plynárenské zařízení v terénu. Pokud bylo žalobci známo, že se na pozemku plynárenské zařízení nachází, tak měl jeho polohu zjišťovat a nečinit výkopové práce „naslepo“.
9. Absence bezpečnostní folie byla zohledněna jako polehčující okolnost, ovšem bez zásadního významu, jelikož by dle žalovaného ani při její přítomnosti nebylo možno očekávat, že by ke škodě nedošlo. I k ostatním polehčujícím okolnostem bylo přihlédnuto, opět byly hodnoceny jako nevýznamné.
10. Žalobce konkrétně nenamítá ani nedokládá, že by byl porušen korektiv, aby uložená sankce nebyla likvidační.
11. S ohledem na výše uvedené navrhl, aby byla žaloba zamítnuta.

IV. Ústní jednání

12. Dne 1. 12. 2021 proběhlo ve věci jednání před Krajským soudem v Brně. Žalobce a jeho advokát, řádně a včas k jednání předvolaní, se bez omluvy nedostavili. Žalovaný setrval na svém dosavadním stanovisku k věci.

V. Posouzení věci soudem

13. Krajský soud v Brně v souladu s § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále také „soudní řád správní“), přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí Rady žalovaného, jakož i předcházející rozhodnutí žalovaného včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že žaloba **není důvodná**.
14. Dle § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se *právnícká nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v § 46 odst. 8, 9, 10 nebo § 68 odst. 3 nebo 5*. Dle odstavce 7 lze za uvedený přestupek uložit pokutu do 15 000 000 Kč.
15. Dle § 68 odst. 3 energetického zákona je *každý povinen zdržet se v ochranném pásmu i mimo ně jednání, kterým by mohl poškodit plynárenskou soustavu nebo omezit nebo ohrozit její bezpečný a spolehlivý provoz a veškeré činnosti musí být prováděny tak, aby nedošlo k poškození energetických zařízení*.
16. Vzhledem k tomu, že se jedná o oblast správního trestání, soud nejprve ověřil, jestli nedošlo ke změně relevantní právní úpravy ve prospěch pachatele (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, čj. 5 As 104/2013-46). Skutková podstata i sazba pokuty však zůstaly do dne rozhodnutí soudu beze změny.
17. O skutkových okolnostech nepanuje spor. Obdobné lze vyslovit i ve vztahu k vině, jelikož žalobce obsahově brojí pouze proti výši sankce. Uplatnil v zásadě tři žalobní body – nepřihlédnutí k řadě polehčujících okolností, nezohlednění majetkové situace a marginální snížení výše pokuty oproti její výši v dříve vydaném rozhodnutí (příkaz).
18. Druh a výměra sankce se určuje s přihlédnutím k okolnostem demonstrativně uvedeným v § 37 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v rozhodném znění (dále jen „přestupkový zákon“), mezi nimiž jsou mimo jiné povaha a závažnost přestupku, přitěžující a polehčující okolnosti. Jinými slovy řečeno je při stanovení sankce nutno zohledňovat veškeré relevantní okolnosti dané věci.
19. Předně je třeba vyjít z toho, že odpovědnost právnických osob za přestupky je koncipována na tzv. objektivním principu, resp. pro konstatování viny právnické osoby není rozhodná otázka zavinění, ale tzv. přičitatelnost (srov. § 20 přestupkového zákona), přičemž tato otázka nebyla v žalobě rozporována. Pokud žalobce argumentuje tím, že jednající osoba vycházela z projektové dokumentace, ve které byla poloha plynárenského zařízení zakreslena nesprávně, může to mít dvojí význam. Jednak by se mohlo jednat o liberační důvod (skutečnost prokazující, že bylo vynaloženo veškeré úsilí, které by bylo možné požadovat, aby bylo přestupku zabráněno, srov. § 21 odst. 1 přestupkového zákona) a není-li tomu tak, je třeba tuto skutečnost zohlednit při ukládání sankce.
20. Správní orgány zdůvodnily, proč výše uvedené nemůže být liberačním důvodem. Zcela jednoznačně takovou úvahu vyvrací existence podmínek uvedených ve stanovisku provozovatele distribuční soustavy ze dne 7. 9. 2016. V tomto stanovisku je mimo jiné uvedeno, že před zahájením stavební činnosti bude provedeno vytyčení trasy a přesné určení uložení plynárenského zařízení a plynovodních přípojek a zároveň to, že bez

tohoto vytyčení nesmí být stavební práce zahájeny. Další ve stanovisku obsažená podmínka zakazovala provádět práce jiným způsobem než ručně.

21. Jak bylo zjištěno (a mezi účastníky to není sporné), jednající osoba obě stanovené podmínky porušila, jelikož zahájila stavební práce bez přesného určení uložení plynárenského zařízení a tyto práce neprovedla ručně, ale za pomoci stavebního stroje. Skutečnost, že jednající osoba konala na základě projektové dokumentace (která nezakreslovala polohu plynárenského zařízení přesně) tedy fakticky svědčí v neprospěch žalobce, jelikož vypovídá o nedbalém počínání a vědomém porušení jednoznačně stanovených podmínek. Soud má za to, že ani velikost pozemku nelze považovat za důvod ospravedlňující porušení jednoznačně stanovených podmínek, ostatně Rada žalovaného správně zdůraznila, že tím spíše existoval důvod pro přesné vytyčení polohy plynárenského zařízení.
22. Žalovaný při stanovení výše pokuty přihlédl k *porušení podmínek* vyslovených ve stanovisku provozovatele distribuční soustavy jako k přitěžujícím okolnostem. Další přitěžující okolnost byla shledána v tom, že došlo k *porušení zařízení většího významu* a došlo k *úniku většího množství plynu* do ovzduší (792 m³) a *přerušení dodávky většímu počtu zákazníků* (30 zákazníků).
23. Za polehčující okolnosti žalovaný považoval *absenci označení bezpečnostní fólií, bezprostřední snahu účastníka řízení o řešení poškození, úhradu nákladů spojených s opravou a přestupkovou minulost* žalobce.
24. Z rozhodnutí žalovaného vyplývá, že byly hodnoceny i majetkové poměry žalobce, a to na základě dokumentů, které byly žalovanému ze strany žalobce předloženy. Z nich vyplynulo, že žalobce v roce 2017 dosáhl zisku ve výši cca půl milionu korun, přičemž čistý obrat činil necelých 15 milionů korun. Není tedy pravdou, že by majetkové poměry žalobce nebyly zohledněny, ostatně pro úplnost lze dodat, že žalobce k této otázce uvedl pouze obecná a ničím nepodložená tvrzení.
25. Konkrétní „váha“ jednotlivých polehčujících a přitěžujících okolností není nikde exaktně stanovena, tudíž jejich ohodnocení náleží (ostatně stejně jako proces individualizace správního trestu) pod rozsah správního uvážení konkrétního správního orgánu, které se nesmí dostat mimo hranice zákona. Z předchozích odstavců je zřejmé, že k polehčujícím okolnostem, na jejichž opomenutí žalobce poukazyval, bylo ve skutečnosti v řízení řádně přihlédnuto. Pokud se žalobce domnívá, že nebyly zohledněny dostatečně, resp. tvrdí, že dle jeho přesvědčení by uložená pokuta měla být nižší, pomíjí dle soudu existenci přitěžujících okolností a jejich (mnohem vyšší) význam.
26. Jednoznačně se lze ztotožnit s tím, že „snížení“ pokuty z původních 81 000 Kč (uloženo příkazem ze dne 18. 5. 2018) na posléze uložených 80 000 Kč (plus 1 000 Kč jako paušální náhrada nákladů řízení), je určitým nedostatkem odůvodnění rozhodnutí žalovaného, resp. jde o nevhodně formulovaný závěr. Správní řízení však tvoří jeden celek, tudíž není vyloučeno, aby určité nedostatky v odůvodnění byly zhojeny prostřednictvím odvolacího (v tomto řízení rozkladového) orgánu.
27. Ve světle odůvodnění napadeného rozhodnutí má soud za to, že ani „marginální“ snížení původně uložené pokuty v důsledku zohlednění dvou dalších polehčujících skutečností (absence označení bezpečnostní fólií a snaha žalobce o řešení poškození plynárenského zařízení) nezpochybňuje její zákonnost – ostatně z § 90 odst. 3 přestupkového zákona

vyplývá pro danou věc pouze ten limit, že přestupci nesmí být v rámci rozhodnutí uložena pokuta vyšší, než byla uložena příkazem. Rada žalovaného uvedla, že ve světle přitěžujících okolností (zejm. porušení podmínek stanovených provozovatelem distribuční soustavy, což bylo tím hlavním důvodem, proč ke spáchání přestupku a vzniku škody došlo) mají ty nově zohledněné polehčující pouze marginální význam. Jde tedy o postup, který byl ve správním řízení řádně zdůvodněný, a i přes určitou míru nepřesvědčivosti argumentace (žalobce byl přeci jenom fakticky zavázán k úhradě částky ve stejné výši) jde dle soudu o závěr, který zcela odpovídá okolnostem (pritěžujícím vs. polehčujícím) dané věci. Uvedenou námitku tedy nepovažuje za důvodnou.

28. Z právní úpravy ani nevyplývá, že by výše pokuty měla nějakým způsobem odpovídat vyčíslené majetkové škodě (byla-li v daném případě způsobena). Pokud výše pokuty způsobenou majetkovou škodu přesahuje, nelze ji automaticky považovat za nepřiměřenou, jelikož represivní funkce správního trestu musí mnohdy vystihovat přestupkové jednání z mnohem komplexnějšího pohledu. V nynějším případě žalobce odhlíží od toho, že přestupkové jednání vedlo nejenom k řádně uhrazené majetkové škodě, ale i k úniku plynu do ovzduší a k přerušení dodávky plynu většímu počtu osob. Uložená pokuta musí reflektovat i tyto okolnosti, tudíž soud ani tuto námitku nepovažoval za důvodnou.
29. Soud zároveň neshledal, že by uložená pokuta byla *zcela zjevně nepřiměřená*, takže nemá za to, že by byl prostor pro uplatnění navrhované moderace uložené pokuty (či pro upuštění od jejího uložení). Z judikatury totiž vyplývá, že smyslem moderačního oprávnění není hledání „ideální“ výše pokuty (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2012, čj. 7 As 22/2012-23). Výše uložené pokuty dle soudu reflektuje všechny zjištěné relevantní okolnosti případu.

VI. Závěr a náklady řízení

30. Při přezkumu napadeného rozhodnutí ve smyslu § 75 odst. 2 věta první soudního řádu správního soud shledal podanou žalobu nedůvodnou. Proto ji podle § 78 odst. 7 soudního řádu správního zamítl.
31. O náhradě nákladů soudního řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto dle úspěchu ve věci (srov. § 60 odst. 1 soudního řádu správního). Právo na náhradu nákladů řízení náleží plně úspěšnému žalovanému, ale vzhledem k tomu, že mu nevznikly náklady přesahující jeho běžnou administrativní činnost, nebyla mu náhrada přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 1. prosince 2021

JUDr. Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu